

Finskem je lakota, tam ni pridelka, slana je posmodila krompir, repo, oves in ajdo. Slab pridelek je tudi v nekaterih krajih Sibirije in Kavkaza. V južnih krajih se je nenavadno mnogo pridelalo grozdja, tako, da ga v Moskvi in sosednjih mestih prodajajo po 10 kopejk, celo po 8 kopejk za funt, kjer je navadno bilo po 25 do 30 kopejk. Južni vinogradarji ne vedo kam se dejati z vinom, a med tem v srednji in severni Rusiji se popiva neizrečeno mnogo „vodke“ (žganja) ne glede na množestvo društev in jih sanatarij, katera se prizadevajo naučiti narod piti čaj namesti „vodke“, ali pa vsaj besarabsko, krimsko in kavkazsko vino, ki letos ni drago.

Ne glede na take uime, je letina v obče dobra. Nasipali so žita polne žitnice. Zdaj pa poljedelce tare druga nadloga: pomanjkanje vagonov. Zvožavajo žito v žakljih na železnocestne postaje, ter skladajo žaklje na kupe pod milim nebom, pokrivajo jih s šturjami, ali dež žito vender moči in kvari. Tako na pr. na 14 postajah Harkovo-Sevastopoljske železnice čakajo vagonov cele gore žakljev. Jugožapadna železnica je prosila vlado prislati deset tisoč vagonov, a prisli so jih komaj tri tisoči; ni svobodnih vagonov, po vseh železnicah neprenehoma drdrajo dolgi težki vlaki na jug in na severozapad. Prodavci trpe veliko škodo, ker žito zastaja na postajah in se kvari od grdega vremena.

Povolška broderska družba, kakor tudi posamezni lastniki parobrodov in ladij so vprašali Demčinskega, kedaj se predvidi konec letošnjega plavanja po Volgi in Kami. On jim je odgovoril, da konec septembra se bo pokazalo na imenovanih rekah „salo“. (Tako imenujejo ruski brodarji tanki led s snegom, ki plava po reki s početka jeseni).

Pri tej priliki je Demčinski v avgustu oznanil vremenstvo do konca tekočega leta. Od 15. septembra do 20. oktobra po njegovi empirični preiskavi vreme ima biti vlažno in hladno, dež in sneg, redko jasen dan. Z 20. oktobrom bo sneg in mraz do 15° R; prve dni novembra bo južno, mehko vreme, potem do konca novembra in ves december bodo hudi mrazi.

To se tiče srednje in severne Rusije, pa ne ostane brez vpliva na druge kraje.

Demčinski je tudi tukaj uganil: Po Volgi in Kami že dva tedna plava „salo“; že teden na sever od Moskve leži na zemlji belo pokrivalo; na jug od Moskve do Kurska sneg čreduje z dežjem, listje na drevjih je še zeleno, zdaj ga pokrije sneg, zdaj dež opere, v cvetnikih astre, lenkoje, flokusi mole svoje cveteče glavice izpod snega, nasturci so se skrčili in leže v omedlevci. Včeraj je bil dež, po noči je nasipalo snega, danes dopoldne so letele z neba snežinke, kakor cunje, prav kakor v Scitiji ob času Herodota; zdaj pod večer, ko pišem te vrstice, sije jarko solnce.

Čakamo, kaj nam bo te dni oznanil Demčinski za prihodnje leto.

***** ***** Novice. ***** *****

— **Osebnosti.** Podpolkovnik pri tukajšnjem brambovskem polku št. 27, Ivan Lavrič, je imenovan poveljnikom domobranskemu polku v Černovicah št. 22 — Višjesodni svetnik v Gradcu, gosp. Julij Ledenig, je šel v pokoj. — Asistent na državnem geološkem zavodu gospod dr. Karol Hinterlechner, je imenovan adjunktom tega zavoda. — Pravni praktikant pri deželni sodnji v Ljubljani gosp. Mihael Vehovar je imenovan avskultantom. Konceptni praktikant pri okrajnem glavarstvu v Radovljici gosp. Rajko Svetek je premeščen v Litijo.

— **Iz državnega zbora.** V seji dne 23. oktobra je v državnem zboru vložil državni poslanec Plantan peticijo poštinih uslužbencev ljubljanskega okrožja radi ureditve in izboljšanja službenih razmer, ki so faktično tako neznosne, da je nujno treba odpomoči.

— **70letni rojstni dan.** Starosta kranjskih aktivnih črkostavcev, gospod Martin Jelovšek, je 27. t. m. nastopil svojo sedemdeseto leto. Rojen je v Ljubljani in je vstopil po dovršitvi tedanje realke 1848. leta v Egerjevo gubernijalno tiskarno, kjer se je tudi izučil in postal veren ud Gutenbergove umetnosti in kjer so se iste čase tiskali „Državni osnovni zakoni, veljavni za deželo Kranjsko“. — Po ustanovitvi političnega lista „Slovenski Narod“ se je preselil l. 1869. v Maribor, in je prevzel službo meteor en pages omenjenega lista. Pod glavnim urednikom, gospod A. Tomšičem postal je po odloku c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru dne 17. sušca l. 1871. izdajatelj in odgovorni urednik „Slovenskega Naroda“. Po ustanovitvi lastne tiskarne „Slovenskega Naroda“ je prevzel izdajateljstvo in odgovorno uredništvo beletrističnega lista „Zora“. Po preselitvi „Narodne tiskarne“ v Ljubljano je izročil gosp. Jelovšku tedanji odbor vodstvo filijale „Narodne tiskarne“ v Mariboru, kjer je bil administrator dr. Rapoc in potem profesor Janko Pajk. Filijala „Narodne tiskarne“ pa je prišla decembra l. 1874. v last gosp. Janko Pajka in gosp. Jelovšek je še vedno ostal faktor, izdajatelj in odgovorni urednik beletrističnega lista „Zora“. Ko je pa profesor Janko Pajk nastopil profesuro, vinil se je Jelovšek v Ljubljano in je vstopil l. 1877. do 1881. kot stavec v službo v tiskarno „Blasnikovih dedičev“. Pozneje je vstopil zopet v „Narodno tiskarno“, kjer deluje še dandanes navzlic svoji visoki starosti. Gospod Martin Jelovšek ima za seboj 54 trudoljubivnih in delavnih let in lahko ponosno gleda na svoja pretekla leta na polju tipografske stroke. Občeval je s Tomšičem, Jurčičem, Pajkom in Levstikom. Danes je še glavni stavec „Ljubljanskega Zvona“ zdrav in čil na duhu in na telesu. K njegovemu 70 imendanu naše čestitke!

— **Županska volitev v Selcih.** Zopet se ni izvršila volitev župana. Novi odbor je razveljavljen in stari nastopi svojo funkcijo dotlej, da se izvrše nove volitve v občinski odbor.

— **Uradni sedež okrajnega šolskega nadzornika,** gosp. Lud. Stiasnega je iz Litije prestavljen v Krško.

— **Narodno-napredna zmaga.** Pri občinskih volitvah v Vrhpolji je ob obilni udeležbi narodno-naprednih volilcev v vseh treh razredih zmagala narodno-napredna stranka.

— **Protest proti obstrukciji.** Okrajni cestni odbor litijski je v svoji seji dne 21. oktobra t. l. z 8 glasovi proti 2 sklenil protest proti klerikalni obstrukciji v deželnem zboru,

ki siloma zavira redno delovanje deželnega zbora na veliko škodo deželi, ker ostane nerešenih mnogo nujnih tudi cestnih zadev; pa se na ta revolucionaren način tudi zastruplja vse naše javno življenje.

— **Napredna slovanska skupina.** Iz Dunaja se piše, da se dela na to, da bi se v parlamentu zasnovala „napredna slovanska skupina“, v katero bi se združili vsi napredni slovanski poslanci. Tak klub bi lahko štel kakih 15 do 20 poslancev, in zastopal bi pred vsem z odločnostjo napredna načela v javnem življenju. Po našem mnenju bi kaj takega ne bilo napačno. Enkrat se morajo tudi v parlamentu pričeti družiti vsi slovanski elementi, ki so v resnici svobodomiselní!

— **Bronasto kolajno z diplomom** je dobil na pekovski razstavi v Londonu ljubljanski pekovski mojster, gosp. Josip Podržaj, ki je razstavil cesarskega orla iz testa.

— **Nove lekarne.** Ministrstvo namerava pomnožiti število lekarn. Pri tej pomnožitvi dobi Ljubljana še jedno lekarno, ki bode nastanjena v šentpeterskem predmestju blizu Vodmata. — Celjsko okrajno glavarstvo je sklenilo ustanoviti v Trbovljah deželno lekarno. S tem je popravljena napačna vest v „Slovincu“, da se nova lekarna ustanovi v Celju.

— **Naseljevanje v Ljubljani.** Tekom druge polovice letošnjega leta naselilo se je v Ljubljani več imenitnih rodbin, ki so doslej bivale v Gradcu. Med drugimi naselil se je tukaj tudi nadsvetnik gosp. Jakob Hren, ki je bil ob času potresa v Gradcu načelnik pomočni akciji in je priredil koncert, od katerega je dobila Ljubljana 2000 kron.

— **»Štajerčevi« kandidati za deželni zbor.** Nemškutarski „Štajerc“ je proglasil naslednje kandidate za štajerski deželni zbor: za mariborski, slovenjebistriški in šentlenartski okraj Ludovik Kresnik iz Črešnjevca in graščak A. Damian iz Št. Jurja na Pesnici; za ptujsko-rogaški okraj Peter Zadravec iz Frankovcev pri Ormožu; za ormoško ljutomerski in gornje-radgonski okraj, orehovski „kmet“ Fr. Vratschko.

— **Celjski župan Rakusch obsojen.** Novo izvoljeni, a še ne potrjeni celjski župan Julij Rakusch je bil obsojen na globo 20 kron ali 24 ur zapora, ker je pri cesarski maši dr. Dečkotu, podnačelniku okrajnega zastopa itd. glasno zaklical; „Verfluchte Frechheit“, ko se je hotel dr. Dečko uvesti v klop. Sodil je v tej zadevi pristav Markhl. Utemeljevanje njegove razsodbe je vredno osvetljenja v drž. zboru.

— **Slovenske napise v Železni Kaplji** so na kolo-dvoru pobelili. Naznanilo se je to pri sodnji. Deželna vlada je sama spoznala potrebo slovenskih napisov, kar je naravno, kajti kraj je le slovenski.

— **Tržaški namestnik** torej le ne pojde v pokoj, kakor se je splošno zatrijevalo, nego prevzame v torek zopet vodstvo tržaškega namestništva.

— **Akademično društvo »Slovenija« na Dunaju** šteje letos samo 45 članov, kaci 70 neklerikalnih visokošolcev pa stoji zunaj društva.

— **Društvo »Zvezda« na Dunaju** priredi v nedeljo, dne 2. novembra t. l. v dvorani „Wiener Ressource“, Dunaj I. Reichsratsstrasse 3, svoj zabavni večer s prijaznim sodelovanjem gospice Marice Luzarjeve na glasovirju, koncertne pevke gospice Ide Schöntagove, gospodov akademikov Avg. Leitgeba in I. Sajovica, pevskega zbora slovenskega akademičnega društva „Slovenije“ pod vodstvom gospoda Več. Kalasca in društvenega pevskega zbora pod vodstvom gosp. pevovodje V. Krušiča. Začetek ob 6. uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli!

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju** bode imelo svoj 14. občni zbor v petek, 14. novembra t. l. v dvorani „Slovanske Besede“, Dunaj, I. Braunerstrasse 7, I. nadstropje. Začetek ob 6. uri zvečer. Vspored: Nagovor predsednika. Poročila: tajnikovo, blagajnikov. Volitve. Slučajnosti.

— **Morilec zidar Ignacij Panko**, doma iz Rogoznice pri Ptuj, ki je ustrelil iz maščevalnosti 21. t. m. Barbaro Kolarič iz Kicarja, je prišel sam dne 23. t. m. dopoldne k sodnji v Ptuj. Kolarič je bila od pusta 1902 omožena in zdravniška obdukcija, izvršena na nesrečnici v sredo 22. t. m. je dokazala, da je bila Kolarič v blagoslovljenem stanu z dvema dečkoma.

— **Roparski napad v ljubljanski okolici.** V nedeljo zvečer med 7 in 8. uro je bil na cesti v Podsmreki „pri dolgem mostu“ napaden in oropan potujoči krojaški pomočnik Maks Stirkowsky, 46 let star, rojen v Jasli, pristojen v Sibuszo, okraj Gorlice v Galiciji. Napadla sta ga brata Fran Kovač, delavec v tobačni tovarni in N. Kovač, korporal pri 17. pešpolku, 10 kompaniji v Ljubljani, doma iz Kozarjev. Slednji je Stirkowskega na cesti ustavil, ga sunil najbrže z bajonetom v vrat, da je padel, na kar sta mu oba slekla obleko in mu pobrala ves denar, 40 kron, in ga pustila ležati na cesti. Neki črevljar je videl nekaj časa popred na cesti korporala Kovača in njegovega brata, katera je slučajno poznal, in je to, ko je izvedel o roparskem napadu, naznanil orožnikom. Na ta način sta se storilca poizvedela. Franc Kovač je bil drugi dan dopoldne v tukajšnji tobačni tovarni aretovan in se je izročil c. kr. deželnemu sodišču. Korporala Kovača je vojaška oblast zaprla. Maks Stirkowsky se nahaja v deželni bolnici. Nam se čudno zdi, da bi potujoči, brezposelni krojaški pomočnik imel pri sebi 40 kron. Kaj pa, ko bi bil rop le izmišljen, in se je izvršil le pretep?

— **Zakon proti pijančevanju.** Vlada je zopet predložila načrt zakona proti pijančevanju. Novi načrt določa v bistvu, da se sme sploh žganje prodajati le v takih prostorih, koder ni drugih obrtov, n. pr. prodajalnic, kjer si prebivalstvo kupuje potrebni živež. Na 500 prebivalcev se sme dovoliti le ena koncesija. Ako je gost ostal dolžan za žganje, tega dolga krčmar ali prodajalec ne more iztožiti, ako je gost že preje kedaj na kredo praznil „fraklje“. Kdor v pijanosti stori kaznjivo dejanje, more se kaznovati z zaporom do šestih mesecev ali z globo od 10 do 1000 kron. Kogar zasačijo, da je bil tekom poluleta na javnem kraju že večkrat pijan, more se kaznovati z zaporom do štirih tednov ali z globo od 10 do 500 kron. Kdor v gostilni ali prodajalnici proda žganja človeku, ki je že pijan, more pričakovati kazni do treh mesecev zapora ali do 1000 kron globe. Ista kazen velja tudi za one, ki neodraslim prodajajo žgane pijače. Žganjarji, veselite se novega zakona!

— **Zakonska sreča.** Te dni se je v Osjeku na Hrvatskem odigrala žalostna rodbinska igra. 21letni uradnik Fran Pec se je oženil pred tremi meseci z 18letno Marijo Petrovič. Mlada sta si vzela stanovanje v bližini njenih roditeljev. Kmalu po poroki pa so se pričele med njima neke razmerice, ki so postajale nežnejše od dne do dne. Predzadnjo nedeljo je dospel prepir med zavidanja vrednima zakonskima do vrhunca, ki je imel za prvo posledico to, da je mlada žena ubežala svojemu možu k njenim starišem. Te dni je prišel mladi Pec k svoji sorodnici ter jo prosil, da mu privede ženo, ker želi z njo govoriti. Ko pride žena, izvabi jo na dvorišče, ondi potegne revolver in jo vstrelí. Ko je na to prišla njena mati, ustrelil je še njo, potem pa je hotel sesti v naročeni voz in se odpeljati, a izvošček mu je ubežal pred nosom. Po noči ob 11. uri so čuli zunaj na polju strel in res so našli Peca že mrtvega.

— **Ljubezenska drama.** Pravzaprav bi se lahko to, kar se tukaj pripoveduje, imenovalo tragikomedija. Agent Fr. Schwehla, oženjen, oče štirih otrok, se je zaljubil na Dunaju v 19letno lepo deklico, Emilijo Esser. Dne 31. julija t. l. jo je zvabil v neko malo dunajsko kavarno, kjer ji je začel tožiti